

URTX

EL TEMPLE PARROQUIAL DE SANTA MARIA DE LINYOLA

Joan Civit Esmatges

EL TEMPLE PARROQUIAL DE SANTA MARIA DE LINYOLA

Abstract

Crónica histórica de la iglesia parroquial de Santa María de Linyola (Pla de l'Urgell, provincia de Lleida), des del siglo XII hasta el siglo XX. Ilustrado con abundante material fotográfico sobre la restauración del edificio, las tradiciones religiosas y la religiosidad popular de la localidad.

This is a historical chronicle of the parish church of Santa María in Linyola (Pla de l'Urgell, province of Lleida), from the 18th to the 20th centuries XII. It is illustrated with abundant photographic material about the restoration of the building, the religious traditions and the popular religiosity of the town.

Paraules clau

Església de Santa Maria, Linyola, religió, restauració, segles XII - XX.

El temple parroquial quatre vegades centenari

El 1987 s'acompliren els quatre-cents anys de la construcció i acabament del temple parroquial de Linyola.

Amb les dades descobertes, hom dedueix que el temps esmerçat en l'obra va ser aproximadament d'un segle. En efecte, en un mur lateral i a tres metres d'alçada s'hi va descobrir una inscripció amb la sigla MD, és a dir, 1500, i en la part interior de la cúspide del campanar hi figura, mig borrosa pel pas dels temps, la data 1587.

Aquests detalls concorden amb el que diuen els historiadors, particularment Mn. Antoni Bach i Riu, el qual opina que el temple actual va ser bastit damunt d'un altre existent al mateix lloc. En el seu llibre *Bellpuig d'Urgell i la seva antiga Baronia*, pàgina 53, escriu el següent: "L'església parroquial de Linyola fou construïda la primera meitat del segle XV; als dos laterals formant un petit creuer, hi ha encara les parets del primitiu temple romànic, que s'aprofitaren en la nova construcció; per la seva amplada, es pot veure que era de grans dimensions, com pertocava a una de les millors viles que tenia el comtat d'Urgell".

Referent al dilema de les pedres per construir-lo, ens ho aclareix un altre historiador força popular, Josep Lladonosa i Pujol (cronista oficial de la ciutat de Lleida), quan en certa ocasió ens manifestà a casa seva: "Les pedres del castell que tenia Linyola en temps antics foren utilitzades per a la construcció del seu temple".¹

Santa Maria de Linyola (s. XII)

El cartuari de Tavèrnoles conté una confirmació de béns del 1120 d'Ermengol VI i Arsenda d'Urgell a favor d'un fill d'Arnau Dalmau, que havia estat repoblador de Linyola. El 1122, el comte darrerament citat cedia a Santa Maria de Solsona els delmes de l'església de Linyola, fet que motivà dures disputes (1163) entre el bisbe d'Urgell i el prior de Solsona, de les quals sembla que sortí beneficiat el bisbe, ja que el 1171 Santa Maria de Linyola figura com a sufragànica de la Seu d'Urgell.

Ermengol VII, pel seu testament del 1177, deixà al seu nebot Guillem, fill de Guillem de Santmartí, la vila de Linyola. Els comtes d'Urgell, Ermengol VIII i Elvira de Subirats, per bé que ja no posseïen la senyoria de Linyola, encara hi tenien una honor, puix que el 1191 lliuraren al monestir de Santes Creus quinze cafisos de blat sobre els delmes que rebien de la dita honor.

Durant el segle XIII, en temps del vescomte Guerau de Cabrera, la senyoria de Linyola sovint es trobà en entredit.

Regnant Pere el Catòlic (1210), el Cabrera s'apoderà per la força del comtat d'Urgell, particularment de Balaguer, Albesa, Agramunt i Linyola. El sobirà, l'esmentat any, empenqué la defensa del comtat i Guerau, vençut, hagué de sometre's.

El rei, mentrestant, havia encomanat el comtat a Guillem de Cardona i al seu fill Ramon Folc per cinc anys. El 1213, en morir Pere a Muret, el Cabrera s'ensenyorí del comtat,

¹ Josep Lladonosa i Pujol, comunicació oral. Lleida, 10-V-1976.

El temple parroquial de Santa Maria.
Fotografia: Joan Civit

El temple des de la plaça d'Àngel Guimerà.
Fotografia: Joan Civit

El temple vist des del carrer de Pi i Maragall.
Fotografia: Joan Civit

El temple presideix el poble de Linyola.
Fotografia: Joan Civit

que recuperà Guillem de Cardona el 1217 amb el castell de Linyola i altres.²

Linyola i la seva església

La vila vella està situada a l'entorn de l'església parroquial, d'estil gòtic, amb el vell campanar ojival, façana plateresca i els contraforts sobre capelles amb vestigis del romànic de transició, que és l'arquitectura que ens portaren a les terres de Lleida els cristians dels anys de la Reconquesta.³

Linyola es pot simbolitzar per la seva església. Té personalitat. Suprimida l'església, Linyola ja no seria Linyola. Arribant-hi per qualsevol dels quatre costats, tots la identifiquem en veure la massa considerable dels seus edificis, que li dona aspecte de ciutat, presidits per l'enorme fàbrica del temple, coronat pel massís campanar octogonal i escapçat, i amb quatre torricons espitllers a la base que li donen aspecte de fortí.

Linyola s'havia format, primer, al voltant del castell, i, després, desbordant els límits del mateix, a l'entorn de l'església que els nostres avantpassats varen concebre i construir gran com a prova de la seva empenya i capacitat i de la importància de la població.⁴

² Josep Lladonosa i Pujol, *Gran Geografia Comarcal*, pàg. 428.

³ Josep Lladonosa i Pujol, *Conv. Col·legi Metges*. Lleida, 1982.

⁴ Jaume Solà i Palou, *Full informatiu*. Junta d'Obres, 1969.

De totes maneres, resulta interessant dir que, anteriorment a aquesta, Linyola ja havia tingut una altra església, com ho demostra aquest document: “Quan, l’any 1150, el papa Eugeni III confirmà els béns de l’església solsonina, figura en la relació l’església de Linyola de Belestar. Més endavant, després d’una transició, aquesta església reapareix –el 1180 i el 1188...– en el mateix àmbit”.⁵

És l’edifici de més valor de la població

És l’edifici de més valor de la població. I és la casa de Déu. Aquí, els linyolencs atribolats, al llarg dels segles, han anat a parlar amb el Pare; a oferir-li penitència, a demanar-li misericòrdia, a congraciarse amb Ell, a comunicar-li llurs alegries... El nostre temple, durant anys i més anys, ha estat el marc i l’escenari dels moments més importants i decisius de la vida dels linyolencs de sempre.

No solament hem heretat, fruit de l’esforç dels nostres antecessors, la llengua, una cultura, finques i cases i altres béns materials; hem heretat, també tots, indiscriminadament, el temple. I l’hem de conservar i transmetre en bones condicions a les generacions que ens succeeixen. És un dipòsit sagrat de la raça que hem de millorar i cuidar perquè pugui acomplir la seva missió i proclami als quatre vents, i fins on l’horitzó deixa albirar-lo, l’esperit i la brega d’un poble per viure i desenvolupar-se en aquest lloc.

Doncs bé, el nostre temple estava condemnat a enfonsar-se, a convertir-se en un munt de runa, a desaparèixer i canviar la fesomia del poble. Ens proposàrem consolidar-lo i restaurar-lo. Es va elegir una junta per emprendre l’obra, que, sense regatejar esforços de la seva part, ha tingut la sort de trobar una col·laboració entusiasta i valuosa de la població.⁶

Declaracions del senyor bisbe de la Seu d’Urgell, Joan Martí Alanís, vers el temple de Linyola

L’antecor bisbe de la Seu d’Urgell, Joan Martí Alanís, és tal vegada el prelat que més visites a realitzat al nostre poble, Linyola, unes de caràcter privat i unes altres en públic. Aprofitant, doncs, aquesta circumstància, li vàrem preguntar en certa ocasió quants eren els temples que coneixia. La seva amable resposta fou la següent: “Llevat del nostre ministeri, hem tingut l’oportunitat de ser

Escut de la garba de lli, que figura en l’arc de la porta d’entrada al temple parroquial com a símbol d’origen del nom de Linyola.

Fotografia: Valeri Bonjorn.

coneixedors de prop d’un miler de temples. Ara bé, aquest de Linyola impressiona per la seva grandària i per l’atreviment de la seva construcció. A més, causa curiositat el seu original estil dels quatre torricons o guaites que envolten el campanar, possiblement únic en tot Catalunya, ja que li donen un aspecte de temple-fortalesa”.⁷

Altres versions

En Joan Bautista Xuriguera (recentment desaparegut), gran historiador també de les nostres contrades, ens diu, en una carta del 27 de febrer de 1984: “Com a notícia certa podria afegir que, després de la mort del jove comte Jaume d’Urgell (1347), germà del rei Pere III el Cerimoniós, la vidua, Cecília de Comenge, amb el seu fill Pere (comte d’Urgell i pare del darrer comte), es llançaren a una obra importantíssima de reconstrucció i edificació de temples, muralles i castells al seu comtat, com Santa Maria de Balaguer, els castells d’Agramunt (avui desaparegut) i Castelló de Farfanya i potser l’església de Linyola, entre d’altres. Això ocorregué entre la segona meitat del segle XIV i començaments del segle XV. És molt possible que fossin els mateixos constructors i idèntics arquitectes”.

Mn. Bach i Riu, en la mateixa obra esmentada abans a les pàgines 140 i 142, afegí el següent: “L’antiga església de Sant Nicolau de Bellpuig era petita, com totes les es-

⁵ F. Català i Roca, *Els castells catalans*, vol. 6, pàg. 381.

⁶ Solà Palou, “Reconstrucció del nostre temple”, *Full Dominical*, any I, novembre 1973. Bisbat d’Urgell.

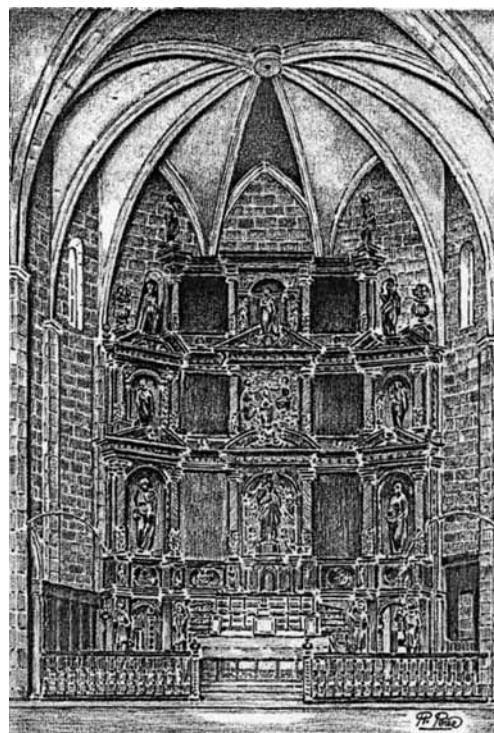
⁷ Comunicació oral amb el senyor bisbe de la Seu d’Urgell, Joan Martí Alanís (Linyola, 13 de febrer de 1981).

La petita finestra que encara hi ha en l'actual temple pertany a la primitiva església romànica que ja gaudia Linyola l'any 1150, com ho explica la butlla del papa Eugeni III.

Retaule de l'altar major d'abans de la Guerra Civil.

Dibuix: Robert Pérez Palou.

glésies romàniques, i potser ruïnosa, ja no servia per a una vila que creixia més que els altres pobles de la baronia, fora de Linyola. L'abril de 1573 ja estava coberta la nova església i el campanar, fet. Linyola també havia construït un gran temple parroquial algun temps abans, potser el segle anterior. Tant per a un poble com per a l'altre, que poc més o menys eren de la categoria d'un centenar de focs, aquestes construccions eren una empresa important".

El dilema d'un temple gran

El dilema dels linyolencs referent al per què Linyola gaudia d'un temple tan gran per a un poble relativament petit, en aquella època de l'inici de la seva construcció, ens fou aclarit pel Sr. Josep Lluís Guillén (secretari dels Serveis Territorials de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya), el qual digué al respecte: "Hem de tenir en compte que aquests models d'edificis no solament eren utilitzats per als actes religiosos, sinó que també servien com a baluards defensius en cas de guerra, d'hospital, de magatzem de queviures, per a grans assemblees i altres concentracions de personal. A més, cal recordar que Linyola era una plaça forta i important, atesa la seva situació geogràfica d'aquell temps de contínues guerres".⁸

El temple medeix 33,85 metres de llarg per 16,20 metres d'ample i l'alçada del seu campanar és de 28 metres.

L'església parroquial de l'Assumpció de la Mare de Déu. Curiosa visita (1676)

Mentrestant, el bisbe d'Urgell o un delegat seu, en aquest cas Mn. Joan Rexach, passava visita als pobles del baix Urgell. La profusió de confraries que hi havia arreu, més que més la del Roser, absorbien l'atenció del visitador i es reflexava en els decrets posteriors. A l'estiu de 1676, visità Linyola i la seva església parroquial de l'Assumpció de la Mare de Déu. Es fa constar que les rendes d'aquesta parròquia eren de 250 lliures i 60 més dels beneficiaris. Dirigit-se als cònsols, que eren els prohoms encarregats de la sagristia, als manà que fessin fer més corporals i purificadors. "Item manam que en pena de tres lliures de sera, aplicadores a la confraria del Ssm. Sagrament, que ningun home de qualsevol grau i condició que sia, que de esta hora al davant, no se atrevesca entrar a la Iglesia, mentre resen los divinals oficios, ab lo cabell trenat, o fet a modo de cua; per això més encomanem a rissa que no a devoció, manant el Batlle, en pena de 3 lliures y en subsidi de excomunió, que sempre y quant sera instat per los Administradors de dita confraria, irremissiblement lo execute de dites penes".⁹

⁸ Josep Lluís Guillén, comunicació oral (Linyola, 8 de febrer de 1982).

⁹ A. Bach i Riu, *Bellpuig d'Urgell i la seva antiga baronia*, pàg. 180. Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona, 1972.

Dos altars laterals de l'església parroquial que foren destruïts a l'inici de la Guerra Civil. Fotografies cedides per Joan Abelló.

Figura de pedra d'un soldat romà que, abans de la Guerra Civil estava a l'altar major, juntament amb d'altres. Al peu de la mateixa es pot veure l'escut de la garba de lli. Fotografia: Joan Civit.

Primer altar major construït després de la Guerra Civil. Els anys posteriors al 1942 tenia lloc un sorteig d'un porc el dia de Sant Antoni (17 de gener), a fi i efecte de reunir diners per a la construcció d'aquest altar major. Fotografia: Joan Civit.

La campana "Francisca-Teresa"

L'única campana major que va gaudir Linyola després de la Guerra Civil fou un regal del matrimoni Josep Piñol i Francesca Pedrós a la parròquia, en agraïment per haver-los correspost la sort en la loteria de Nadal de 1940. La festa organitzada per celebrar aquest esdeveniment va resultar brillant i d'un record inesborrable.

Com a curiositat, val a dir que, des de l'acabament de la Guerra Civil, el 1939, fins al

1942, es va utilitzar per campana un tub d'oxigen buit, el qual emetia els sons a cops de martell –a càrrec del "sereno"–, anunciant així els diversos adveniments de la vila: defuncions, enterraments, incendis, etc.

El document subscrit acredita la donació abans esmentada i diu el següent: "En la villa de Linyola, a ocho de febrero de mil novecientos cuarenta y dos, el Rdo. D. Julio Saurat Canal, Cura Ecónomo de la misma debidamente autorizado por el Ilmo. Sr. Vicario Capitulár de la Diócesis de Urgel, S.V.,

Moments després de la benedicció de la campana "Francesca-Teresa", per Mn. Juli Saurat (rector) i Mn. Josep Pallerola (8 de febrer de 1942).
Fotografia cedida per la família Piñol-Pedrós.

La campana "Francesca-Teresa" tot donant voltes a dalt del campanar, amb l'ajut dels escolans (1974).
Fotografia: Joan Civit.

EL CAMPANAR DEL MEU POBLE, LINYOLA

Al bell mig del Pla d'Urgell
amb un cel estrellat i lluminós
s'ovira un resplandor brillant
i encés que m'omple el meu cor.

És el meu campanar,
oh campanar meu!
tu que saps d'alegries
i de les tristeses.

Tu que amb el repic de les campanes
anuncies solemnitats, i també
ens entristeixes els nostres cors
amb el repic planyer d'última hora.

Tu que presideixes majestuós
el nostre estimat poble
tu que ets el vigia de les nostres terres
i de les nostres il·lusions.

Que vius l'immensitat de les hores
la llum i les tenebres de dia i de nit
en la vida i en la mort.
Estimat campanar meu!

Josep Mata Torrent. Linyola, 1978.

bendijo una campana ofrecida a la parroquia por D. José Piñol Palou. En la parte superior hay una inscripción que dice: "Francisca-Teresa", y en el borde inferior se lee lo siguiente: El año 1941 D. José Piñol Palou regaló esta campana a la Parroquia de Liñola".¹⁰

Pila baptismal

La pila baptismal és la peça històrica per excel·lència, on milers de linyolencs de diverses generacions hauran inclinat el seu dòcil cap per rebre l'aigua del sacrament del baptisme i alhora la imposició del nom respectiu, pel qual a partir d'aquell moment solemne estarà anomenat dins la seva pròpia família i també fora d'ella per la resta dels seus dies.

Amb la dita cerimònia del bateig comença, podríem dir, el camí de la vida ple d'incògnites de cada persona: feliç?, desafortunat?, brillant?

En fi, deixant apart aquests interrogants, amb referència al recent cristià, el cas és que l'esdeveniment se celebra amb molta alegria i satisfacció. Els pares de la criatura inviten els familiars i amics a l'acte religiós, o sigui, al temple parroquial, i després a un aperitiu o dinar a casa seva o bé en un restaurant.

Ens resta dir que, en el passat segle XX, varen rebre les aigües baptismals aquí a Linyola tres mil sis-cents seixanta-nou infants.

Pila baptismal.
Fotografia: Joan Civit.

¹⁰ Arxiu Parroquial, document insertat, no lligat.

El problema dels enterraments dins de l'església

Pel que fa al costum de fer enterraments particulars dins de l'església, i per tal d'acabar amb els privilegis i abusos, el bisbe Francesc Cathalan d'Oscon, mitjançant una comunicació (1 de novembre de 1759) feta a tots els rectors, només permetia aquests tipus d'enterraments amb la presentació obligatòria de títols autèntics de propietat. Amb anterioritat al 1787 hi havia hagut la intervenció del rei amb una Reial Pragmàtica que regulava, per mesures higièniques, la construcció de cementiris a l'aire lliure.

Sovint els manaments adreçats pel bisbe als seus rectors i prevers són una important i alhora curiosa de les més diverses notícies. El 22 d'agost del 1787, el bisbe de la Seu, Josep Beltas, insisteix altre cop als rectors de l'Urgell en la prohibició expressa de tocar les campanes per allunyar les tempestes o en previsió de possibles pedregades. La fe o la superstició popular pagesa, però, induïa a la gent dels pobles fins a l'extrem d'enfonsar les portes de les esglésies i escalar-ne les parets per tal de brandar les campanes durant aquelles situacions engoixoses.

I, per fi, també arribà als nostres pobles, a través d'un manament episcopal de l'octubre de 1768, l'ordre reial per la qual es prohibia l'ensenyament en català de les primeres lletres en llatí i en retòrica.¹¹

Altar de Santa Maria de Linyola

Amb data de 8 de desembre de 1978 fou beneïda la imatge i l'altar de Santa Maria de Linyola pel rector de la parròquia, Mn. Eugeni Font Jordana. El cost d'aquestes dues construccions fou el següent:

Imatge de la Verge: 52.100 pessetes.
Material i construcció: 138.274 pessetes.
Total: 190.374 pessetes.

La parròquia estrena orgue

Amb data de 25 de desembre de 1978 (diada de Nadal), la Coral de Linyola va estrenar un orgue electrònic per solemnitzar millor les funcions litúrgiques de la parròquia. Fou adquirit al Sr. Albareda de Tàrrrega. El seu cost: 231.000 ptes. Aportació popular: 214.155 ptes. Aportació parròquia: 16.845 ptes.

¹¹ Francesc Amorós i Gonell, *Història de les Penelles*, pàg. 97.

Tres seqüències de l'últim enterrament efectuat amb tracció animal (1976).

Moment de la benedicció de la imatge de Santa Maria de Linyola per Mn. Eugeni Font. Fotografia: Josep Pla.

El director i organista de la Coral de Linyola, Manel Balsells Balagué, interpretant una peça amb el nou orgue acompanyat pels integrants de la coral. Fotografia: Josep Pla.

El per què de la porta lateral del temple

Moltes vegades ens hem preguntat el per què de la porta lateral del temple i del seu ús. Doncs bé, segons l'opinió autoritzada de Prim Bertran i Roigé, historiador i professor de l'Estudi General de Lleida, diu el següent: "Aquesta obertura hi era perquè a prop d'allí i al mateix costat existia antigament un cementiri. Aquest costum era freqüent i tradicional en aquells temps de l'edat mitjana. Avui encara es troben poblets a la muntanya on el cementiri està ubicat tal com el que possiblement tenia Linyola en el seu passat".¹²

Aquesta versió té el seu fonament, ja que, quan foren pavimentats el carrer i la plaça de l'església el 1958, van aparèixer esquelets humans en aquests llocs.

Reobertura de la porta lateral del temple

El dia 1 de març de 1998, el Sr. bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Joan Martí Alanís, conjuntament amb el president de la Diputació de Lleida, Josep Grau Serís, varen inaugurar la reobertura d'aquesta porta lateral del temple. Ningú recorda quan fou tapiada.

Diverses restauracions i consolidacions del temple

Amb el temps, el temple parroquial ha sofert diverses reparacions i consolidacions, unes més greus que altres, però totes prou oportunes per poder gaudir de l'edifici més representatiu de Linyola que ens llegaren els nostres avantpassats.

Per exemple, el 1887 (dia 16 de gener), l'Ajuntament hagué de reparar la teulada de l'església per un import de 250 pessetes.¹³

El 18 de setembre de 1898, la corporació municipal acordà la restauració més urgent del campanar i, també, dels tirants de la campana major, que impossibilitava tocar-la.¹⁴

Porta lateral del temple. Fotografia: Joan Civit.

Reobertura de la porta lateral del temple. Fotografia: Joan Civit.

¹² Comunicació oral amb Prim Bertran Roigé, el 1978, llicenciat en filosofia i lletres.

¹³ Arxiu Municipal, *Llibre d'actes*, any 1887, falta numeració.

¹⁴ Arxiu Municipal, *Llibre d'actes*, any 1887, f. 12.

Imatge del Sant Crist
col·locada al primer altar del marge dret de l'església. Pesa 60 quilos. A la processó del Divendres Sant, a la nit, és quan per única vegada a l'any els joves del poble el duen pels carrers. És una tradició molt antiga.
Fotografia: Joan Civit.

Mare de Déu de l'Assumpció, patrona de la vila de Linyola; al darrere, el Sant Crist de l'altar major.
Fotografia: Joan Civit.

Al cap de poc temps, el 17 de juny de 1900, fou necessari arreglar altra volta la teulada de l'església en trencar-se una viga, que provocà el seu enfonsament. Les despeses també foren pagades pel consistori del producte obtingut per la venda de terrenys compresos a la via pública.¹⁵

Rosell, Sr. Flaquer (delegat de la Caixa de Pensions) i el Sr. rector. Hi regnà un entusiasme serè i reflexiu, que demostrà l'interès del públic en començar el més aviat possible.

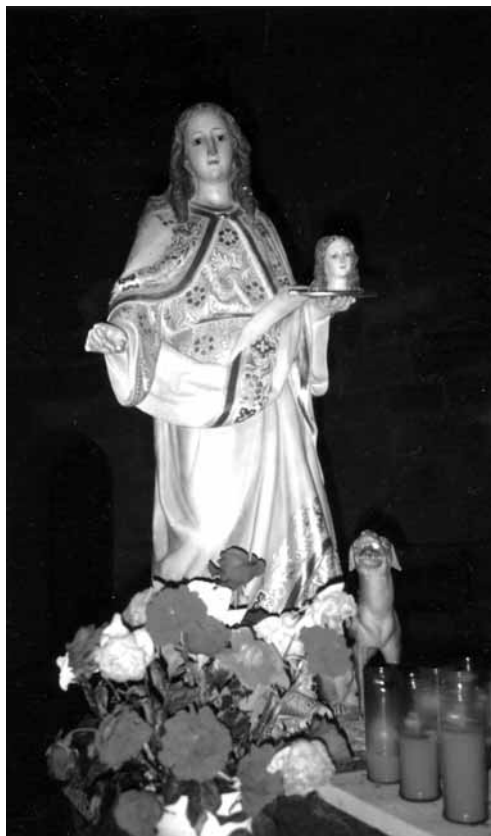
A continuació, es nomenà per elecció voluntària i lliure una Junta d'Obres de sis perso-

La restauració més important (1969-1971)

De totes maneres, creiem que la reparació més important i perillosa es realitzà entre els anys 1969 i 1971. El perill d'enfonsar-se era gairebé segur, ja que, segons el dictamen dels arquitectes Truño i Cendoya –especialitzats en restauracions de temples–, deien el següent: "La volta, tècnicament, està caiguda, que s'aguanta inestablement per un miracle que es repeteix cada dia que passa i no cau" (vegeu fotografies adjuntes).

Elecció de la Junta d'Obres del temple parroquial

El diumenge dia 30 de març de 1969, tal com estava anunciat, es féu la reunió de tots els caps de casa de Linyola per tractar de l'assumpció de les obres de restauració del temple parroquial de Linyola. Tothom escoltà l'exposició que féu de les obres a dur a terme el Sr. Àngel Truño, arquitecte de Barcelona, que presidia, juntament amb l'arquitecte ajudant Sr. Pere Cendoya, els empresaris Srs. Planes i

Imatge de Santa Quitèria que es venera a l'església de la vila.
Fotografia: Joan Civit.

¹⁵ Arxiu Municipal, *Llibre d'actes*, any 1887, f. 13.

Junta Parroquial d'Obres, elegida el 1969,

ja ampliada amb altres representants d'entitats locals.

A dalt, d'esquerra a dreta: A. Folguera, S. Caba, J. Torán, J. Civit, R. Galitó, J. Solà, M. Coca i J. Flaquer. A baix: E. Mir, J. Mas Vilaplana, Mn. Naudí, F. Nart i Maties Mas Pedra. Fotografia: Andreu Niubó.

nes, que pràcticament resultaren nou a causa de l'empat de vots.

El cost d'aquestes obres

El cost total d'aquestes obres esmentades anteriorment fou de 2.845.980,12 pessetes.

El Bisbat de la Seu d'Urgell aportà la considerable quantitat d'1.300.000 ptes. Les restants foren d'aportacions voluntàries dels veïns de Linyola, residents locals o bé de fora de la població. Vegem la relació dels donatius.

Col·lectes:	324.845,71 ptes.
Aportació dels feligresos:	586.700,45 ptes.
Donatius forasters:	123.580,61 ptes.
Aportació Assoc. Sagrat Cor:	107.000 ptes.
Interessos Caixa P. i B. Central:	17.893,97 ptes.
Aportació parròquia:	92.677,60 ptes.
Festivals joventut:	29.184,55 ptes.

Rifa Nadal:	37.390 ptes.
Aportació Bisbat Seu d'Urgell:	1.300.000 ptes.
Lliurat per les Filles de Maria:	8.517 ptes.
Lliurat per les Majorals:	2.000 ptes.
Per la venda de la grua:	242.403 ptes.
Per la venda de fusta i ferro:	19.143 ptes.

Total entrades:	2.891.335,89 ptes.
Total despeses:	2.845.980,12 ptes.

Festa de la restauració i la consolidació

Una gran festa coronà l'èxit d'aquesta important restauració i consolidació del temple, a la qual assistí, entre altres autoritats provincials i locals, el Sr. bisbe de la Seu d'Urgell, Joan Martí Alanís. Això era el 27 de juny de 1971.

En aquesta fase esmentada foren reparats els arcs i nervis de la volta i es reféu tot el teulat, el prebisteri, l'altar major i la il·luminació interior.

Rector de la parròquia:

Mn. Antoni Naudí Balcells

Arquitectes:

Àngel Truñó i Pere Cendoya (Barcelona).

Aparellador:

Manel Cuadrillero (Mollerussa).

Constructors:

Empresa Boroba i Prefabricats Urgell (Linyola).

Segona etapa (1979-83)

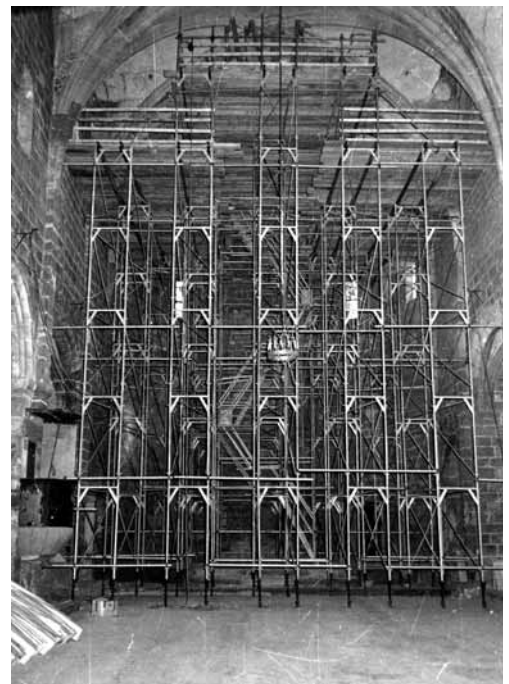
Durant aquest període tingué lloc el reforçament dels contraforts de la paret lateral

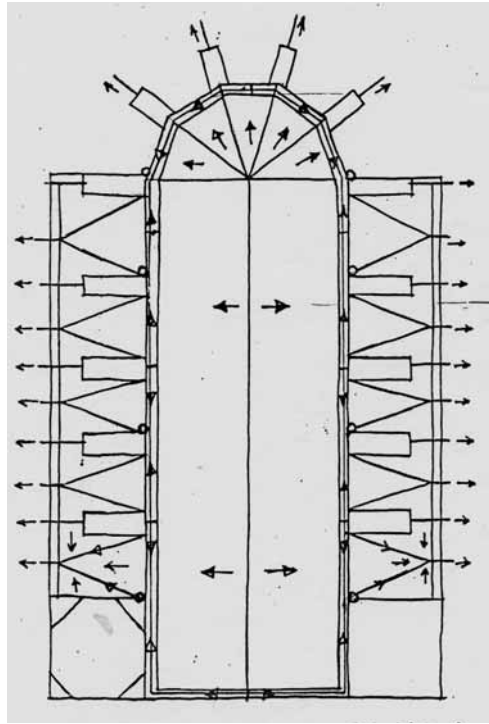
Estat perillosíssim en què estaven els nervis de la volta i la mateixa volta del temple el 1969.

El perill d'enfonsar-se era gairebé segur, segons el dictamen dels arquitectes Truñó i Cendoya. Fotografia: Josep Pla.

Bastida que es va haver d'aixecar per reparar els nervis i quasi tota la volta. Fotografia: Josep Pla.

Altar major
després de la
restauració i la
consolidació efectuada
els anys 1969-1971.
Fotografia: Josep Pla.

**Esquema de la
recollida de l'aigua
de pluja del temple.**
Arquitecte:
Pere M. Cendoya
Martínez. Barcelona,
febrer de 1972.

dreta del temple; la reparació de la paret exterior del mateix lloc; la retirada dels transformadors d'energia elèctrica a l'antic Col·legi de les Monges (plaça Àngel Guimerà), i la col·locació d'algunes gàrgoles.

Rector de la parròquia: Mn. Eugeni Font Jordana.

Arquitecte: Guillem Sàez Aragonès (Lleida).
Aparellador: Oriol Fenés Vinyals (la Seu d'Urgell).

Constructors: Empresa Salisi-Mallorques (Verdú) i Boroba (Linyola).

Tercera etapa (1983-95)

Respecte a la tercera fase, cal esmentar la reparació del contrafort posterior, el descobriment de l'arc del cor, i el fer nou l'arc de pedra de la sacristia, el cancell i la instal·lació de la calefacció (obres realitzades per l'empresa Boroba).

El 1995 fou rehabilitat tot el conjunt del campanar: cornisa superior, les dues inferiors, refer els quatre torricons o guaites, la resta de gàrgoles que encara faltava col·locar, gallet del temps, parallamps, recuperació d'una pedra de l'ermita de Santa Quitèria (s. XVI), instal·lada al segon esglaió d'entrada a l'església...

Rector de la parròquia: Mn. Josep Vilà Grau.
Arquitecte: Guillem Sàez Aragonès (Lleida).
Aparellador: Oriol Fenés Vinyals (la Seu d'Urgell).
Constructors: Construccions Linyola (1a

PARROQUIA I VILLA DE LINYOLA
FESTA DE LA RESTAURACIÓ I CONSOLIDACIÓ
DEL TEMPLE, 27 DE JUNY DEL 1971

PROGRAMA

A les 10'30 h.—Arribada del senyor Bisbe d'Urgell, Mons. Joan Martí Alanís, a la Plaça de l'Església.
Salutació del poble, presidit per les Autoritats.
Acte seguit Consagració de l'altar i Benedicció del Sagrari i Sant Crist. Santa Missa-concelebrada, amenitzada per l'Orfeó Lleidatà.

A les 11'45 h.—Descobriments d'una Làpida commemorativa de construcció i restauració del Temple.

A les 12 h.—Concert de l'Orfeó Lleidatà
(Director en Lluís Virgili),
als Locals del Cine Planell.

A les 13 h.—Audició de Sardanes per la Cobla «Tàrrega».

Nota: El senyor Rector i la Junta Parroquial d'Obres inviten a tots els veïns, feligresos, amics i fills de Linyola, a la Festa.

«Es bona cosa construir Temples al Senyor, restaurar-los i consolidar-los; però no oblidem que cada individu ha de convertir el seu propi esperit en Temple vivent a Déu.»

fase) i Empresa Joan Giribet de Castellserà (2a fase). Aquestes dues empreses tingueren el servei de la grua Tecnitel de Tàrrega. Picapedrers: Feliu Martín, pare, i Feliu Martín, fill, de la Floresta.

El campanar completament restaurat el 1995.
Fotografia: Joan Gesé.

Així estava el mur de la paret lateral del temple, tocant al transformador d'energia elèctrica el 1983. Fotografia: Mn. Eugeni Font.

Curiós descobriment arqueològic

Durant els treballs corresponents per a la instal·lació de la calefacció, el 1988, es va produir un curiós i inesperat descobriment arqueològic. El paleta Ramon Xifré Feliu i el seu ajudant Josep Pallerola varen trobar un grup de cinc peces de ceràmica fina a l'interior de la volta del cor (vegeu fotografia).

Els entesos en aquesta matèria digueren que aquests objectes s'utilitzaven per alleugerir el pes de la volta.

Les cinc peces de ceràmica fina trobades a l'interior de la volta del cor. Fotografia: Joan Civit.

El servei de calefacció fou inaugurat el 8 de desembre de 1989 i el seu cost fou de 3.001.333 ptes. (empresa Grefer).

Opinions del Sr. Guillem Sáez Aragonès, arquitecte de les obres de la restauració del temple des del 1979

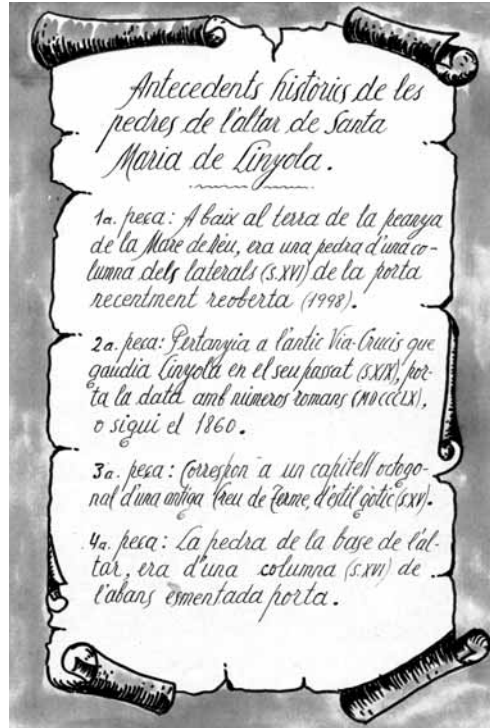
Notes biogràfiques: Nascut a Lleida el 1943. Casat i pare de cinc fills. Arquitecte-urbanista per la Universitat de Barcelona (1968). Doctorat en restauració per la Universitat de Roma (1970). Col·laborador tècnic de la Direcció General de Belles Arts. Excavador del Servei del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya (1979).

Ha intervingut en la restauració d'uns cinquanta-tres monuments de diversa importància situats a Catalunya i l'Aragó. Preguntat per les característiques més destacades del nostre temple de Linyola, respon el següent:

- Solidesa, sobrietat, elegància, amplitud i simplicitat estilística.
- Sobresurt la torre-campanar per les seves característiques defensives.
- Valor arquitectònic notable pel seu peculiar equilibri arquitectònic del conjunt i la singularitat de la torre-campanar.
- Probablement existeixen els basaments d'un temple romànic, que parcialment han estat utilitzats per l'actual.

Rehabilitació de la porta principal del temple

La pedra utilitzada per a la construcció de l'església és arenisca i, per tant, molt afectada per l'erosió i els canvis climàtics; això

El nou altar de Santa Maria de Linyola, reconstruït amb peces històriques el 1998.
Fotografia: Joan Civit.

va fer que fos necessari, a quatre-cents cinquanta anys de la seva construcció, la renovació parcial de la portada. En aquesta operació es varen substituir els basaments de les dues columnes que flanquegen a l'entrada per unes de nova factura. Les obres es varen dur a terme durant la reconstrucció del 1996.

Instal·lació de tres noves campanes

El dia 3 de maig de 2001, la nostra població de Linyola va viure la festa de la presentació i benedicció de tres noves campanes, que porten per nom: Maria Assumpta (720 quilos), Francesca-Teresa (520 quilos) i Quitèria (330 quilos), que van ser foses a Girona, a la

Fundació Rifer Barberí. L'acte es va celebrar al temple parroquial amb una missa concelebrada que, en nom i representació de l'arquebisbe d'Urgell, Joan Martí Alanís, va ser presidida pel seu vicari general, Ramon Vilardell. L'acompanyaven, com a concelebrants, el rector de la parròquia, Mn. Josep Vilà, i altres preveres vinculats al poble.

La Coral Flor de Lli va solemnitzar la cerimònia amb la interpretació de la *Missa Pontificalis*, de Perosi, i l'assistència de nombrosos públics.

Els escolans

No voldríem pas deixar de banda la part més simpàtica i alegre que correspon als esco-

A dalt: placa evocativa que recorda l'acabament del campanar el 1587.
A baix: campanar restaurat el 1995.
Fotografia: Joan Civit.

Rehabilitació de la porta principal del temple.
Podem veure al paleta Joan Giribet, de Castellserà, amb el seu ajudant.
Fotografia: Joan Civit.

Campana dedicada a Sant Sebastià (1961).

Aquesta és la campana petita que hi ha el cim del campanar: porta la data de 1761 i la inscripció següent: "Sant Sebastià. Ora Pronobis". És molt probable que l'esmentat any fou quan va ésser votada la festa dedicada al referit sant.

Fotografia: Joan Civit.

Les tres campanes a la plaça de l'Església,

esperant el moment de la seva instal·lació, el dia 16 de maig de 2001.

El dia 18 del mateix mes, a 2/4 de 9 del vespre, foren inaugurades de forma oficial.

Fotografia: Joan Civit.

Moment en què la campana "Francesca-Teresa" és elevada per una grua fins al cim del campanar.

Fotografia: Joan Civit.

lans en els afers que atenyen a la seva presència en els actes litúrgics de la parròquia.

Són una legió els homes que, quan eren nens, van fer d'escolans, ajudant al capellà en les hores de la celebració de la missa – diària o dominical –, en els batejos, casaments, enterraments, a portar el Sant Viàtic als malalts, a les processons, etc.

La seva missió sempre ha estat apreciada per tothom, ja que els serveis prestats a l'església han estat i són nombrosos i eficients.

Ara bé, les anècdotes protagonitzades per aquesta singular "tropa" ocuparia un llibre molt interessant, llarg i molt atractiu.

Cal recordar al respecte la popular picaresca per beure vi de dir missa, que era ben senzilla: en l'ampolla que contenia aquest líquid s'hi introduïa un insecte; aleshores, el mossèn, en adonar-se'n, indicava el seu canvi, moment que era aprofitat pels escolans per saborejar-lo, esgotant tot el vi del recipient indicat.

Val la pena mencionar que una vegada acabades les hostilitats bèl·liques de la Guerra Civil, els escolans eren els encarregats d'anar a avisar als capellans dels pobles veïns per als enterraments i funerals, amb bicicleta, ja que no estava encara normalitzat el telèfon i els automòbils brillaven per la seva absència.

Curiositats administratives (1902). Drets parroquials

Al mateix llibre esmentat abans, a la pàgina anterior, i en l'apartat que tracta sobre normes aplicables de "Arancel de Derechos Parroquiales", del Bisbat d'Urgell, aprovat per Reial Decret de 27 de gener de 1902, expresen textualment el següent:

- "Testamentos otorgados por cada hoja, 4 Ptas."
- "Busca de un testamento del Archivo, cuando se precisa fecha, 0,30 céntimos de pta."
- "Cuando ésta no se determina y la Parroquia es de más de cien vecinos: por cada año que comprenda la investigación, 006".
- "Si fuera la Parroquia de menos de 100 vecinos, por el mismo concepto se percibirán, 004".
- "Bautismos: Párroco: una vela de 3 onzas que servirá para el bautismo, o 0,50 pesetas".

- "Sacristán, campanero y monaguillos percibirán lo que fuera costumbre de la localidad y a falta de ella, cada uno 0, 25 pesetas".
- "Advertencia: Si el bautismo fuese administrado por el Coadjutor, cobrará éste del Párroco 0,25 céntimos".
- "Matrimonios: Fábrica: por la misa celebrada hasta las ocho, 1,50. Sacristán y monaguillos, percibirán lo que fuera de costumbre en la localidad y a falta de ella, cada uno 0,25 pesetas".
- "Advertencias: Cuando la misa conyugal se celebra a petición de los contrayentes a las nueve, a las diez o a las doce de la mañana, percibirán respectivamente del Párroco, 2, 3 o 4 pesetas".
- "Entierros: Por el entierro de pobres de solemnidad, no se devengarán derechos".
- "Advertencias: Entierro de 1ª: A esta clase de Honras, deberán ser invitados once sacerdotes o nueve lo menos. En ellas se cantarán Maitines i Laudes solemnes del Oficio de Difuntos, y una misa también solemne".
- "Se prohíbe la práctica de distribuir entre los asistentes, habichuelas o cosas equivalentes".
- "Dado en enero de mil novecientos dos. Su Majestad la Reina Regente, en nombre de su Augusto Hijo Don Alfonso XIII".¹⁶

La parròquia de Linyola el 1904

Segons consta al *Boletín Oficial Eclesiástico Extraordinario* del Bisbat d'Urgell, de 1904, núm. 8, quant a "Documentos Referentes al Arreglo Parroquial" d'aquest Bisbat, hi diu el següent: "En l'últim agençament parroquial del Bisbat d'Urgell d'abril de 1904, fet i autoritzat pel bisbe Joan Laguarda i Fenollera. Linyola: Aquesta parròquia, el titular de la qual és l'Assumpció de Nostra Senyora i consta de dos-cents nou veïns, amb nou-cents noranta-cinc ànimes, incluint-hi les cases, anomenades, dues de Golifàs, que perteneixen a aquesta parròquia, cinc a Remolins, que li unim, segregant les de Poal, la cognomenda Morlans, que també li unim, segregant la de Vallverd, la declarem urbana d'entrada.

Destinem a aquesta parròquia un coadjutor.

La dotació d'aquest curat serà de mil cent pessetes anuals, la del coadjutor de cinc-cents cinquanta, i l'assignació del culte serà de dues-cents cinquanta pessetes.

També hi ha una capella de Santa Quitèria.

Nos Joan J. Laguarda Fenollera.

Donat al nostre palau Episcopal d'Urgell, firmit de nostra mà, refrendat pel nostre infrascrit Secretari i sellat amb el major de les nostres armes a 18 de març de 1904.

Joan J., bisbe d'Urgell".¹⁷

Rectors de la parròquia de Linyola des del 1866

Josep Puig (1866 a 1884)
 Jaume Nadal (1884 a 1884)
 J. Salvador (1884 a 1885)
 Jaume Esteve (1885 a 1886)
 Joan Monell (1886 a 1908)
 Francesc Saladrigues (1908 a 1930)
 Juli Saurat (1930 a 1962)
 Josep Amiel (1962 a 1964)
 Antoni Naudí (1964 a 1972)
 Eugeni Font (1972 a 1983)
 Josep Vilà (1983 a 2004)
 Roc Salvia (a partir de 2004)¹⁸

Curiositats

- El campanar medeix 28 metres d'alçada i, per pujar-hi, calen cent vint-i-tres esglaons.
- La campana petita que hi ha a dalt de tot del campanar porta la data de 1761 i la inscripció següent: "Sant Sebastià, Ora pro nobis".
- El segon esglaó del temple, a la porta d'entrada del mateix, serví com a senyal de referència per als treballs de camp corresponents a l'obra de transformació de les terres de secà en regadiu (1961), partida del Barranc.
- En temps passats, la façana de l'església – 16,60 metres d'amplada – era utilitzada per jugar a l'esport de la pilota –"a tornar-la"–.
- També al seu davant tenia lloc el mercat popular de Linyola, autoritzat pel rei Jaume II amb data de 13 de març de l'any 1325.

¹⁶ Arxiu Parroquial (Linyola), *Boletín Oficial Eclesiástico Extraordinario*.

¹⁷ Arxiu Parroquial (Linyola), *Butlletí Oficial Eclesiástico Extraordinari*, any 1904, núm. 8.

¹⁸ Arxiu Parroquial, llibres de baptismes.

- Així mateix, abans i després de la Guerra Civil (1936-1939), s'hi feien representacions artístiques per part de gent i grups ambulants.
- Durant aquella confrontació bèl·lica sofrí l'impacte d'un projectil d'artilleria, però solament ocasionà un lleuger desperfecte al marge esquerre del temple, concretament a sobre de l'arc del tercer altar, a prop de la trona.
- A la paret de la façana hi ha un rètol que diu així: "Obres amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Lleida". Un xic més a la vora, una placa commemorativa: "Temple construït en el segle XV, restaurat i consolidat en 1969-71".
- Al seu interior hi ha onze altars laterals, cinc a l'esquerra i sis a la dreta. Fins al 1969, cadascun d'aquests altars estava a cura d'una família del poble, i en ells una o dues imatges dels sants de la seva devoció.
- Col·locats a la nau central hi ha quarantais bancs, amb dues files –vint-i-tres per banda–, on aproximadament caben set persones per banc.

Cor Parroquial de Linyola (1950).

Primera fila: Jaume Balcells, Mn. Pallerola, el nen Ramon Mas Gras i Carles Mas.
 Segona fila: Eduard Pérez, Joan Bta. Mas Formiguera, Maties Mas Pedra i Teodor Galitó. Tercera fila: Joaquim Bonjorn, Antoni Mas Rufat, Joan Mas Vilaplana, Joan Duart, Ramon Balcells, Manel Mata i Joan Civit.
 Fotografia arxiu: Joan Civit.

- Al primer altar –marge dret del temple– la imatge d'un Sant Crist i, al tercer, la figura de talla de Santa Maria de Linyola. Damunt de l'altar major hi ha un altre Sant Crist, segons referències podria ser el de major tamany de Catalunya. El sagrari es troba en el penúltim dels altars i, a prop d'ell, la pila baptismal.
- La neteja de l'església la fa un nombrós grup de dones voluntàries, que es turnen durant tot l'any aquest treball.
- També un bon nombre de catequistes ajuda al Sr. rector, Mn. Roc Salvà, en l'ensenyança del catecisme als nens i nenes de la població.

- La parròquia gaudeix d'una Associació del Sagrat Cor, amb mil quaranta-tres socis (agrupats en tres-cents quaranta-set famílies). La mateixa té nou capelletes amb la seva imatge, la qual passa de casa en casa dels seus afiliats en el transcurs de l'any. Dotze zel·ladores es cuiden d'aquests afers de l'associació.

Cronologia d'esdeveniments

- 1887. Reparació de la teulada de l'església.
- 1898. El municipi acorda la restauració del campanar.
- 1902. A requeriment del Ministeri de la Governació, el consistori acorda fer complir el descans dominical.
- 1914. El Sr. rector, Francesc Sala, rep l'autorització per instal·lar mitja ploma d'aigua a la sagristia.
- 1921. El transformador d'energia elèctrica és col·locat en un lateral de la paret exterior del temple.
- 1923. Les religioses de la Sagrada Família inicien la seva missió educativa a Linyola. Finalitzà el 1968.
- 1936. Durant la Guerra Civil, el temple sofrí diferents atacs.
- 1942. Benedicció de la campana.
- 1949. Benedicció del monument al Sagrat Cor.
- 1950. Arribada de la Verge de Fàtima.
- 1951. Restauració de la creu de terme.
- 1956. El Cor Parroquial estrena, a la missa del gall de Nadal, la titulada *De Pontificalis*. L'any anterior fou *Hoc Est Corpus Meum*.
- 1962. Desembre, dia 25. A la missa de mitjanit canten, per primera vegada junts al Cor Parroquial, homes i dones, amb un total de trenta-quatre veus.
- 1965. Març, dia 7. Avui, diumenge, té lloc el canvi de llengua, del llatí al català, en les lectures i oracions de la missa. Oficiant: Mn. Antoni Naudí. Escolans: Gonçal Balcells i Lluís Coll.
- 1969. Elecció de la Junta d'Obres del temple. Comencen els treballs de restauració i consolidació de l'església.

1971. Festa de la restauració i la consolidació del temple.

1973. Instal·lació nova d'altaveus a l'interior del temple.

1975. Maig, dia 1. El Cor Parroquial fa una ofrena d'un banderí a la Verge de Montserrat.

1977. Construcció de la casa rectoral.

1978. Concert de flauta pel Grup Juvenil de les Penelles.

1979. Abril, dia 15. Col·locació del nou rellotge a la façana del temple. Entona el *Virolai* al matí, migdia i vespre.

1979. Maig. Inauguració del Recó d'Esplai, a l'antic Col·legi de les Monges.

1979. Aquest és el quart any consecutiu que l'Orfeó Renaixença, de Mollerussa, ofereix el concert nadalenc a Linyola.

1980. Benedicció de la imatge de talla de Santa Maria de Linyola i del seu altar.

1981. Canvi de lloc del transformador elèctric.

1982. Pessebre vivent als pòrtics de la plaça de l'Església.

1982. Juny. Enquesta d'assistència a les misses dominicals: quatre-cents vint-i-cinc persones.

1983. Gener, dia 2. Concert nadalenc amb la Coral Joia de Maig (Anglesola).

1983. El Sr. bisbe de la Seu d'Urgell inaugura la plaça de Mn. Naudí, conjuntament amb l'alcalde, J. Mir.

1983. Març, dia 11. Actuació de la Coral de Linyola a la televisió, La 2, al programa *Missa*.

1983. Maig, dia 9. S'inicien les obres del temple (segona fase) pels operaris de Verdú.

1983. Juliol, dia 31. El Sr. rector, Eugeni Font, comunica el seu canvi de parròquia, Organya. Fou substituït per Josep Vilà.

1983. Octubre, dia 9. Tornen a tocar les campanes els dies festius. Era un costum que s'havia deixat.

1983. Octubre, dia 26. El nou Sr. rector esta-

bleix una variant en el condol dels enterraments. A partir d'ara es donarà a l'interior del temple. Fins a avui s'efectuava davant de la façana del mateix.

Arribada de la Verge de Fàtima a Linyola (15-X-19509.

1984. Deixa de publicar-se Linyola-Avui, suplement informatiu de la parròquia. La seva publicació s'inicià el 1973, amb Mn. Naudí.

1984. Juny, dia 24. Es torna a fer la processó del Corpus. Feia alguns anys que havia estat suspesa.

1984. Desembre, dia 30. Concert nadalenc amb la Coral de Linyola.

1985. Abril, dia 10. És declarat conjunt històric artístic tota la part antiga de la població.

1986. Maig, dia 10. Canvi de lloc del monument al Sagrat Cor.

1986. Juliol, dia 6. Concert extraordinari amb l'orquestra de cambra I Fiamminghi.

1986. Desembre, dia 1. Il·luminació del campanar i de la plaça de l'Església.

1987. Gener, dia 4. Concert de Nadal amb la Coral de Linyola.

1987. Abril, dia 30. Recital de cant i piano amb el tenor Conrad Gaspà i la pianista Maria Canela, a l'església.

1987. Col·locació al cim del campanar d'una bandera blanca i, al seu peu, aquest escrit: "Instituto Geográfico Nacional. Vértice Geodésico".

1987. Agost, dia 21. Concert extraordinari a la plaça de l'Església, amb l'actuació de l'orquestra Ensemble de Cuivres d'Aquiteina.

Balaguer

Die 8 mensis decembris ano 1707 in Villa de Utiel
Burgellan. Ego frater salua Phider et Rev. Ecclia Paro
chialis A. B. M. U. Villa dicte Baptisau secundus ritus
sancte Romane Ecclie Iuanes Emanuel Balaguer filius
legitimus et naturalis Iosephi Iuanis Balaguer et Mariae
Coniugis paterni fuerunt Iosephus Ferrer, et
Martha in Villa Utiel, et Maria barona, Iori de Bellmont an
nuptiatus agetes.

Marci

Die 15 mensis et ano ut supra in Villa de Utiel
Burgellan. Ego frater salua Phider et Rev. Ecclia Paro
chialis A. B. M. U. Villa dicte Baptisau secundus ritus sancte
Romane Ecclie Iosephus, Magdalena Marti filius legiti
mus et naturalis Iosephi Marti, et Leonima Coniugis
paterni fuerunt Iosephus Ferrer, et Magdalena
Marti ambo in Villa dicte de Utiel agetes.

Marci

Marci

Die 29 mensis decembris ano 1707 in Villa de Utiel
Burgellan. Ego frater salua Phider et Rev. Ecclia Paro
chialis A. B. M. U. Villa dicte Baptisau secundus ritus sancte Rom
ane Ecclie Iuanes baptista Indreus Moret filius legitimus et
naturalis filij Moret, et Alameda Coniugis paterni fue
runt Indreus, Santa agta Villa Anglyola Burgellan et
Cecilia Niubo Iori de Castellnou eley de Burgellan.

Petri
Sevit.

Die 30 mensis et ano ut supra in Villa de Utiel
Burgellan. Ego frater salua Phider et Rev. Ecclia Paro
chialis A. B. M. U. Villa dicte Baptisau secundus ritus sancte Romane
Ecclie Petrus Iuanes, Antonius, Iosephus, Iosephus filius legiti
mus et naturalis Iosephi Iosephus et Maria Coniugis
paterni fuerunt Petrus Iosephus, et Maria Iosephus ambo in Villa dicte

1708

Mar.

Die 10 mensis Ianuarii ano 1708 in Villa de Utiel
Burgellan. Ego frater salua Phider et Rev. Ecclia Paro
chialis A. B. M. U. Villa dicte Baptisau secundus ritus sancte Romane
Ecclie Alena, Iosephus
Magnas, et Magnas Coniugis paterni fuerunt Felix
Moret, et Alena mag ambo in Villa dicte.

Trepas

Die 19 mensis et ano ut supra in Villa de Utiel
Burgellan. Ego frater salua Phider et Rev. Ecclia Paro
chialis A. B. M. U. Villa dicte Baptisau secundus ritus sancte Rom
ane Ecclie Petrus Iacobus, Iacobus, Iacobus filius legiti
mus et naturalis Bernardi Trepas et Cecilia Coniugis
paterni fuerunt Petrus Iacobus, Iacobus Iacobus Iori de la
Burgellan, et Iacobus Ferrer in Villa de Utiel agetes.

1987. Octubre, dia 18. La Coral de Linyola actua per segona vegada a TVE (La 2), al programa *Missa*.

Visites importants després de la Guerra Civil (1936-1939)

1943. Desembre, dia 9. Es comunica la visita del Sr. bisbe de la Seu d'Urgell, Ramon Iglesias Navarri. És el primer prelat que ve a Linyola després de la Guerra Civil. L'últim fou Justino Guitart, el 1932.

1970. Maig, dia 25. El Sr. bisbe de Lleida, el Dr. Ramon Malla Call, que és alhora l'administrador apostòlic de la Diòcesi d'Urgell. Administrà el sacrament de la confirmació als nens i nenes del poble. La cerimònia tingué lloc a la plaça del Planell. Visità també les obres del temple.

1971. Juny, dia 27. Amb motiu de la festa de restauració i consolidació del temple, presideix la mateixa el nou Sr. bisbe d'Urgell, Mons. Joan Martí Alanis (el nomenament fou el 31-I-1971).

1981. Octubre, dia 31. Les campanes revoltegen en senyal d'alegria per l'arribada a Espanya del Sant Pare Joan Pau II. És el primer papa que realitza una visita al nostre país.

1982. Febrer, dia 3. Visita del Sr. Josep Lluís Guillén (secretari dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat de Catalunya a Lleida). Inspeccionà l'església i fins i tot pujà dalt de tot del campanar.

1983. Juny, dia 8. Es desplaça a Linyola la Sra. Carme Torres (cap dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat de Catalunya a Lleida), a fi i efecte de veure la marxa de les obres del temple –2a fase–.

1983. Octubre, dia 14. El Sr. diputat Francesc Marimon (alcalde de Pallerols i presi-

dent de Cultura de la Diputació de Lleida) visità també la nostra església.

1986. Febrer, dia 8. Visita pastoral del Sr. bisbe de la Seu d'Urgell, Joan Martí Alanis, per donar el sacrament de la confirmació a cinquanta-quatre adolescents (són moltes les ocasions en què aquest prelat ha vingut a Linyola, unes amb caràcter oficial i unes altres en privat).

L'Arxiu Parroquial a la Seu d'Urgell

L'Arxiu Parroquial de Linyola (tota la documentació anterior al 1866) és guardat a la Casa del Bisbat de la Seu d'Urgell, on hi vàrem anar el 1980 amb la finalitat d'esbrinar documents referents al nostre poble.

L'arxiu consta de quatre llibres, el primer dels quals –el de baptisme– té el seu inici el 1693. Les actes matrimonials o enterraments i de baptismes no contenen cap mena de signatura dels seus rectors, únicament hi figura el nom i cognom del respectiu oficiant. La primera rúbrica que vàrem veure corresponia a un visitador (delegat del Sr. bisbe) anomenat Cases. Les pàgines figuren escrites en llengua llatina en bona part dels manuals esmentats.

Una de les notes més interessants fou el fet de comprovar com el nom de Linyola estava escrit amb la lletra "Ll" inicial, o sigui: Llinyola (vegeu document adjunt).

La primera inscripció d'un bateig correspon a la persona de Miquel Saluar; segueixen després altres cognoms, per exemple: Mirassó, Balle, Mata, Roma, Agulla, Bonjorn, Moset, Fabregat, Canbi, Martí, Segues, Rubial, Félix, Ginestà, Pedrós, Rivert, Solà, Novell, Soler, Gilabert, Calaf, Mas, Fontanals, Planes...

El cognom més freqüent és Moset, seguit dels Gilabert, Capdevila, Cava, Casadellà, Vallés, Domènech, Pallàs, Balaguer i Pinyol.¹⁹

¹⁹ Arxiu del Bisbat de la Seu d'Urgell, llibre de baptismes corresponent a l'Arxiu Parroquial de Linyola.

ANY	MATRIMONIS	BATEIGS	ENTERRAMENTS
1877	6	40	25
1878	11	43	25
1879	8	45	21
1880	13	29	17
1881	5	46	27
1882	10	46	43
1883	4	60	15
1884	16	36	42
1885	13	48	52
1886	6	51	53
1887	12	65	33
1888	3	40	40
1889	8	59	35
1890	13	44	23
1891	13	55	40
1892	8	59	30
1893	11	51	44
1894	16	67	30
1895	7	55	32
1896	8	61	28
1897	8	70	17
1898	11	49	50
1899	11	65	24
1900	18	55	28
1901	10	74	37
1902	18	57	26
1903	7	78	39
1904	9	72	45
1905	7	63	27
1906	13	72	35
1907	20	67	24
1908	8	80	28
1909	16	74	39
1910	20	69	41
1911	9	64	42
1912	14	62	15
1913	19	53	27
1914	14	84	35
1915	7	72	37
1916	13	58	25
1917	10	57	56
1918	18	65	38
1919	15	54	43
1920	22	66	34
1921	16	62	37
1922	12	55	34
1923	8	57	22
1924	16	51	39
1925	13	51	28
1926	22	44	20
1927	12	48	24
1928	18	38	42

ANY	MATRIMONIS	BATEIGS	ENTERRAMENTS
1929	20	31	28
1930	16	53	22
1931	24	36	30
1932	14	46	34
1933	14	37	36
1934	16	42	21
1935	18	42	16
1936	10	21	13
1937			
1938			
1939	18	84	33
1940	23	42	20
1941	19	41	27
1942	32	32	25
1943	21	41	24
1944	17	38	21
1945	12	42	25
1946	15	33	29
1947	9	33	24
1948	15	23	23
1949	13	49	18
1950	12	35	18
1951	15	46	17
1952	25	35	33
1953	13	44	21
1954	18	28	11
1955	12	43	23
1956	17	30	27
1957	35	35	10
1958	14	28	23
1959	8	33	23
1960	12	22	25
1961	16	23	20
1962	6	25	21
1963	11	35	15
1964	20	34	29
1965	20	30	26
1966	23	45	19
1967	24	51	18
1968	33	40	23
1969	14	42	17
1970	20	30	23
1971	21	32	21
1972	14	25	21
1973	23	36	19
1974	18	33	18
1975	20	32	22
1976	10	20	12
1977	16	28	25

ACLARIMENT: Durant la Guerra Civil es produïren cinquanta-dues defuncions, que figuren anotades en un annex del llibre corresponent de la parròquia. En aquell període també es deixà d'administrar el sacrament del matrimoni i el del bateig. Els enterraments foren realitzats civilment.

